

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΣΤΗ ΣΚΙΑΘΟ
Ο ΚΩΔ. 11 ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΥ ΣΚΙΑΘΟΥ
Α' ΜΙΣΟ 14^{ΟΥ} ΑΙ.

Έχοντας ξεκινήσει έδω και τρία χρόνια την προσπάθεια επανελέγχου των χειρογράφων της Γ. Μονής Ευαγγελισμού, ως μεταπτυχιακών μαθημάτων παιλαιογραφίας, διαπίστωσα ότι τα περισσότερα χειρόγραφα έχουν σωθῆ, πέντε έχουν ἀπολεσθῆ, και κάποια ἀξιζουν μία ένδελεχέστερη μελέτη. Ένα έξ αὐτῶν είναι τὸ ὑπ' ἀριθ. 11, τοῦ α' μισοῦ τοῦ 14ου αἰ., ὅπως μᾶς δείχνει ἡ γραφή και τὰ ὕδατόσημα.

Έδω ὁφείλω νὰ εὐχαριστήσω τὸν π. Ἀγγελο ἡγούμενο τῆς μονῆς, γιὰ ὅλη τὴν πρὸς ἐμὲ ἀγάπη του και τὴ φιλοφροσύνη του. Τὸν κ. Ζήση Μελισσάκη ποὺ με βοήθησε στὰ ὕδατόσημα, ὅπως και τὸν φίλο Ἀντρέα Γιακόβλεβιτς ποὺ τὰ ἐπαλήθευσε. Τὸν κ. Μπάμπη Λέγγα ποὺ ἔκανε τὴν περιγραφή τῆς στάχωσης και τὸν φίλο Κρίτωνα Χρυσοχοϊδῆ γιὰ τὶς σχετικὲς συζητήσεις μας.

Τὸ 1956 δημοσιεύθηκε περιγραφή τοῦ κώδικα 11 καθὼς και τοῦ 70 ὑπὸ Morton Smith, βλ. «Σύμμεικτα», *ΕΕΒΣ* 26(1956) 389-390, ὁ ὁποῖος χρονολογεῖ τὸν κώδ. 11 στὸν 14ο αἰ. Ὁ κατάλογος τοῦ πρώην Ἡλείας Ἀντωνίου, βλ. *Θεολογία* 32 (1961), τεῦχος Β', σ. 540, δὲν χρονολογεῖ τὸν κώδικα, οὔτε τὸν σπουδαιολογεῖ, παραπέμπει ὥστόσο στὸν προγενέστερο κατάλογο τοῦ Τρύφωνος Ε. Ευαγγελίδου ποὺ δημοσιεύτηκε τὸ 1913, με τὴν παρατήρηση ὅτι ἡ ἀναφερομένη ἀπὸ τὸν Ευαγγελίδη ὡς γραφέας τοῦ κώδικα Δόμνα, δὲν έντοπίζεται πουθενὰ στὸν κώδικα. Πράγματι, οὔτε σήμερα έντοπίζουμε στὸν κώδικα κάποιο τέτοιο ὄνομα. Ἐπειδὴ, ὅπως λέγει ὁ πρώην Ἡλείας Ἀντώνιος ἡ δική του περιγραφή συνετάγη τὸ 1917, ἄσχετα ἂν δημοσιεύτηκε 43 χρόνια ἀργότερα, εἶναι περίεργο νὰ χάθηκε μέσα σὲ τέσσερα χρόνια (1913-1917) τὸ σχετικὸ φύλλο με τὸ ὄνομα τῆς Δόμνας. Παραθέτουμε εὐθὺς ἀμέσως τὰ ὅσα περιγράφει ὁ Τρύφων Ε. Ευαγγελίδης, στὸ βιβλίο του *Ἡ Νῆσος Σκιάθος και αἱ περὶ αὐτὴν νησιδες. Μελέτη τοπογραφικο-ιστορικὴ μετὰ χάρτου τῆς Νήσου και εἰκόνων*, Ἐν Ἀθῆναις 1913, σ. 196:

«11. Κωδῆς χαρτῶος 0.23 × 0,15 ΙΖ' αἰῶνος. Ἡ σελίδωσις γίνεται μόνο ἐπὶ τῆς μιᾶς ὕψεως τοῦ φύλλου (274 × 2 = 548 σελίδες), πλὴν τῆς σελίδος 235 οὔσης ἀγράφου. Τὸ χειρόγραφον προέρχεται ἐκ Ρόδου καὶ ἀνῆκε τῷ Νικολάῳ Βουζηνῶ. Εἶναι ἄνευ τίτλου. Περιέχει δὲ συλλογὴν διαφόρων λόγων καὶ ἱστοριῶν, τάξιν πρωτοκαθεδρίας μητροπολιτῶν καὶ ἔργα Παμφίλου Εὐσεβίου, Χρυσοστόμου, Ἀγίου Μελετίου, Δαμασκηνοῦ, Θεοδώρου, περὶ ἀρετῶν καὶ κακιῶν καὶ γνώμας. Ἐγγραφή δὲ ὑπὸ γυναικὸς Δόμνης (μοναχῆς πιθανῶς) κατὰ τὸν ΙΖ' αἰῶνα. Ἐν σελίδι 192: «ἡμέρα Σαββάτω ἀπὸ τὴν θέρμην τὴν ὅποιαν ὁ υἱὸς μου Κωνσταντῖνος..) »

Ἀπὸ τὰ στοιχεῖα περιγραφῆς τοῦ Εὐαγγελίδη δὲν χωράει ἀμφιβολία ὅτι πρόκειται γιὰ τὸν ἴδιο κώδικα. Μόνο γιὰ τὸ ἐπώνυμο «Βουζηνῶ» ποὺ διαβάζει ὁ Εὐαγγελίδης πρέπει νὰ ποῦμε ὅτι τὸ ὀρθὸ εἶναι «Βουστρηῶ», διότι ὁ Εὐαγγελίδης διαβάζει τὴ βραχυγραφία στρ ὡς ζ, ἐνῶ τὸ ζ ποὺ ὑπάρχει ἀμέσως ἀποκάτω, στὴ λέξι «ζωοδότα» εἶναι διαφορετικόν.

Βασίμως ὑποθέτω ὅτι ἡ λύση ὡς πρὸς τὸ ὄνομα Δόμνα βρίσκεται στὴ σημείωση τοῦ φ. 202ν, ὅπου κάποια γυναίκα εὐχεται εἰς τὸν Κύριο νὰ τὴν ἐλευθερώσει («ἐκ τῆς ἀσθενείας καὶ νόσου αὐτῆς»). Ἡ διατύπωση εἶναι «ἡ δούλη τοῦ Θ(ε)οῦ ὁ δεῖ(ν)α(ν)», ὅπου τὰ τρία γράμματα τῆς βραχυγραφίας, Ο, Δ, Ν, μὲ τὸ Δ γραμμένο στὴ μέση, πάνω ἀπὸ τὸ Ο καὶ Ν, παραναγνώσθηκε ἀπὸ τὸν Εὐαγγελίδη ὡς Δόμνα, ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ ὁ δεῖνα.

Ἐνδιαφέρον ὡς πρὸς τὴ γραφὴ τῆς ἐποχῆς παρουσιάζει τὸ φ. 209ν, ὅπου σύγχρονο χέρι προσέθεσε στίχους δεκαπεντασύλλαβους περὶ μνήμης θανάτου, τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἰακώβ καὶ τὰ ἐπτὰ χαρίσματα. Ἐντύπωση κάνει τὸ πολὺ μεγάλο β, μὲ ὀρθὴ κλίση, παχειὰ τὴν κάτω ἀριστερὰ κεραία, ὀγκώδη τὴν ἄνω κοιλία καὶ μικρὴ τὴν κάτω, χωρὶς ἡ ἀπόληξη τῆς κάτω κοιλίας νὰ ἐνώνεται μὲ τὴν ἀριστερὴν κεραία.

Ἀπὸ τὸ φ. 210 ἀρχίζει νέο χειρόγραφο, ὅπως δείχνει ἡ ἀρίθμηση τῶν τετραδίων, ἡ γραφὴ καὶ ὁ ἐπίτιτλος: + κε ιω χε ὁ θς + ἡμῶν ἐλέησον ἡμᾶς. Ἀπὸ κάτω, λιτὴ γραμμὴ μὲ μαῦρο καὶ κόκκινο μελάνι, καὶ ὁ τίτλος: + Κεφάλαια ἐκ διαφόρων βιβλίων περὶ μνήμης θανάτου, κρίσεως καὶ ἀναποδώσεως. Ἡ σημερινὴ στάχωση εἶναι τρεῖς αἰῶνες ἀργότερα, καὶ ἐπίσης νεώτερες εἶναι καὶ οἱ δύο ἀριθμήσεις, ἄνω δεξιὰ τοῦ 18ου αἰ., καὶ στὸ μέσον κάτω, τῶν ἀρχῶν τοῦ 20ου αἰ.

Ἄλλο, κηρόχρονον μελάνι, ἐμφανίζεται στὴ σημείωση τοῦ φ. 256ν, σύγχρονη καὶ αὐτῇ, ὅπου ὅμως τὸ β εἶναι μὲν μεγάλο, ἀλλὰ ἡ κάτω κοιλία τοῦ εἶναι ἡ μεγαλύτερη καὶ ἀκουμπᾷ στὴν ἀριστερὴν κεραία.

Χάρτ.

23 × 15

μέσα 14ου αί.

φφ. 287

Ὁ κώδικας ἀποτελεῖ ἐνδιαφέρουσα *συναγωγή πατερικῶν ἀποκρίσεων κατ' ἐρώτησιν*, ἡ ὁποία διατυπώνεται μὲ κόκκινα γράμματα, ὅπως καὶ τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως, ὅπου δηλώνεται. Ὑπάρχουν ἐπίσης *καὶ ψυχαφελεῖς διηγήσεις ἀπὸ γεροντικὰ καὶ κάποιοι δεκαπεντασύλλαβοι «στίχοι»*. Ἐνδιαφέρον ἐπίσης ἔχουν οἱ τάξεις τῶν μητροπολιτῶν, τὸ Χρονογραφικὸν ἐν συντόμῳ τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Νικηφόρου, τὸ ὁποῖον ἐδῶ μάλιστα φθάνει ὡς τὸ 1204 ποὺ οἱ «Ἰταλοὶ» κατέλαβαν τὴν Πόλη. Τὸ τετράπλευρο τοῦ φ. 203v μὲ τὰ ἀρχικὰ ΝΑ ΒΤΡ μᾶλλον σημαίνει Νικόλαος Βουστρηνός, ὁ ὁποῖος ἀναγράφει τὸ ὄνομά του στὸ φ. 288 ὡς κτήτωρ. Στὸ φ. 245v βλέπουμε ἀρχὴ ἐπιστολῆς «τῷ πανιερωτάτῳ καὶ θεοτιμήτῳ ἐπισκόπῳ Ἀμαθούντων, προέδρῳ πόλεως Νεμεσοῦ καὶ Κουρέων κὺρ Κωνσταντίνῳ», ὄνομα ἄγνωστο στοὺς ἐπισκοπικούς καταλόγους τῆς περιοχῆς, ποὺ παρουσιάζουν μάλιστα μεγάλο κενὸ ἀπὸ τὰ 1320 ὡς τὰ 1445. Σημαντικὲς εἶναι καὶ οἱ πληροφορίες περὶ ἀνομβρίας στὸ φ. 255, καὶ οἱ λοιπὲς στὰ φφ. 256v, 288, καὶ ὡς πρὸς τὸν τύπο τῆς γραφῆς ἰδίως στὸ φ. 209v.

Ἡ ἀσφαλὴς χρονολόγησις ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὕδατοσημῶν στὸ πρῶτο μισὸ τοῦ 14ου αἰ. στηρίζεται καὶ μὲ τὴ γραφὴ τοῦ χειρογράφου. Τὸ βιβλίον τῶν Costas N. Constantinides and Robert Browning, *Dated Greek Manuscripts from Cyprus to the year 1570*, Nicosia 1993, συνοψίζει τὰ ἱστορικὰ καὶ παλαιογραφικὰ τοῦ 14ου αἰ. στὶς σσ. 10-13, παραθέτει τὴν περιγραφὴ τῶν κωδίκων καὶ τῆς γραφῆς ἀπὸ τῆς σ. 137 κέξ., καθὼς καὶ τοὺς φωτογραφικούς πίνακες ὑπ. ἀρ. 75-77, 82-83, τῶν ὁποίων ἡ γραφὴ πλησιάζει πρὸς τὸν δικό μας. Ἰδίως τὸ μεγάλο βῆμα τῶν σημειώσεων τῶν φφ. 209v καὶ 256v, γιὰ τὸ ὁποῖο κάνουν λόγο οἱ Constantinides-Browning, ὅ.π., εἶναι χαρακτηριστικὸ τῆς ἐποχῆς.

Βλ. ἐπίσης καὶ Andrija Jakovljevic, *Catalogue of Greek Manuscripts in the Library of the Monastery of St. Neophytos (Cyprus)*, Nicosia 2002, plate 27.

Τὸ ὄνομα Νικόλαος Βουστρηνός ποὺ ἐμφανίζεται στὸ ρομβοειδὲς τετράπλευρο τοῦ φ. 203v μὲ τὰ ἀρχικὰ Ν, Λ, Β, ΤΡ καὶ στὸ κτητορικὸ σημείωμα τοῦ φ. 288, ὅπου δηλώνεται ὅτι προέρχεται «ἐκ τῆς ρόδου» εἶναι πολὺ ἐνδιαφέρον. Εἶναι ἡ δευτέρη δῆλωσις τοῦ ἐπωνύμου αὐτοῦ, καὶ γιὰ πρώτη φορὰ βρίσκουμε ροδιακὴ προέλευσις τοῦ ἐπωνύμου. Πρβλ. γιὰ τὸ ἐπώνυμο αὐτὸ καὶ γιὰ τὰ ἄλλα πρόσωπα μὲ τὸ ἐπώνυμο αὐτὸ στὸ βιβλίον Τζώρτζης (Μ)Πουστρουὺς (Γεώργιος Βο(σ)τρ(υ)νός ἢ Βουστρώνιος, *Διήγησις Κρονίας Κύπρου*, Κριτικὴ ἔκδοσις, Εἰσαγωγή, Σχόλια, Γλωσσάρι, Πίνακες καὶ Ἐπίμετρο Γιώργος Κεχαγιόγλου, Λευκωσία 1977, σσ. 253-258.

φφ. 1-6, δεμένα μαζὶ μὲ τὴ στάχωση τοῦ 18ου αἰ. καὶ μὲ σύγχρονη γραφὴ ὁ πίνακας ἐτούτου τοῦ βιβλίου. Τὰ φφ. 5v-6v ἦταν ἀρχικῶς ἄγραφα. Ὁ πίνακας

ἀρχίζει τὴν καταγραφή ἀπὸ τὸ φ. 13, δὲν ἀναφέρεται δηλ. στὰ φφ. 7-12ν. Ἀπὸ ἐκεῖ ἀρχίζουν τὴν καταγραφή καὶ τὰ φφ. 289-294, ποὺ ἔχουν προσδεθῇ στὸ τέλος, τὸν 19ο αἰ. Στὸ κάτω μέρος τοῦ φ. 6 μετὰ παχὺ κόκκινο μολύβι: ἀριθμ. 11. Στὸ φ. 6ν χέρι τοῦ 19ου αἰ. στὸ ἄνω μέρος ἔγραψε: *Βιβλίον χρησιμώτατον, συλλογὴ διαφορῶν καὶ πολλῶν ἀξιολόγων, ὡς ἐκ τοῦ πίνακος φαίνεται.*

Τὰ φφ. 7-12, ἀπὸ ἄλλο χρο, φέρουν ἀρίθμηση, ὅπως καὶ τὰ προηγούμενα. Τὸ φ. 7 ἀρχίζει ἀκέφαλο: *εἰ ὁ περπερίνης: Ταῖς νέαις πάτραις τῆς ἐλάδος: Ἡ ἀναγραφὴ τελειώνει: Τῆς αὐπάκτων ἀκροπόλεως: α ὁ βουνδίνης ἔως Η': ὁ βουθρότης: +++.*

Ἐν συνεχείᾳ, στὸ ἴδιο φ. 7: *Τάξις τῶν μητροπόλεων καθὼς ἐγγέγραπται + α': ἡ καισάρεια, ἔως τὸ μέσον τοῦ φ. 7ν, σα'. ὁ ἀτταλίας: Ἀγραφο τὸ κάτω μέρος τοῦ φ. 7ν.*

Στὸ φ. 8: *Τάξις τῶν θρόνων τῶν ἀρχιεπισκοπῶν καθὼς συνετέθη ἐν τῷ χαρτοφυλακίῳ, καὶ ἀναγγράπται πῶς ὑπόκεινται τῷ θρόνῳ Κωνσταντινουπόλεως: + πρώτη ἀρχιεπισκοπή: ἡ Βιζύει: β' ἡ πομπιούπολις, ἔως τὸ τέλος τοῦ φ. 8γ: γγ' τὰ Μάντραχα.*

Στὸ φ. 8ν: *Τάξις τῶν ὁσιωτάτων πατριαρχῶν. Γιά τίς τάξεις τῶν μητροπόλεων καὶ τοὺς ὑποκείμενους θρόνους ποὺ ἀναγράφονται ἐδῶ βλ. Jean Darrouzès, Notitiae episcopatum Ecclesiae Constantinopolitanae, Paris 1981, not. 7, 683-690 καὶ 575-583, not. 11, 1-85 καὶ 86-139, not. 1, 1-5.*

Κατόπιν, χέρι τῆς ἴδιας περίπου ἐποχῆς, ἔγραψε: *οὐκ ἀγαπήσει ἀπαίδεντος τοὺς ἐλέγχοντας αὐτῶν, μετὰ δὲ σοφῶν οὐχ ὁμιλήσει. Καρδίας εὐφρανομένης θάλλει πρόσωπον, ἐν δὲ λύπαις οὐσης πνεῦμα σκυθρωπάζει. Τὸ φ. 8ν τελειώνει μετὰ τὴν ἀναγραφὴ τῶν ἐπτά θανασίμων ἀμαρτημάτων καὶ τῶν ἐπτά χαρισμάτων.*

Στὰ φφ. 9-12ν, μετὰ τὸ ἴδιο χέρι τῆς ἀναγραφῆς τῶν τάξεων ποὺ προηγήθηκε: *Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικηφόρου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως χρονογραφικὸν ἐν συντόμῳ.*

φ. 9, ἀρχ.: *Ἀβραάμ γενόμενος ἐτῶν ε' γεννᾷ τὸν Ἰσαάκ.*

φ. 9ν: *Σεδεκίας ἔτη ιβ'. Τοῦτον ἐκτυφλώσας ὁ Ναβουχοδονόσωρ αἰχμάλωτον ἦρε· καὶ ὁ παὺς πυρπολεῖται μετὰ μηνῶν ε' ὑπὸ τοῦ Ναβουζαρδά, διαρκέσας ἀφοῦ ἐκτίσθη ἔτη ιλ'. Ὁμοῦ τὰ πάντα ἀπὸ ἀρχῶν βασιλείας | (φ. 10) Σολομῶντος ἔως ἀλώσεως Ἱερουσαλὴμ ἔτι νμῃ'*

φ. 10: (βασιλεῖς τῶν Περσῶν). *Ὁμοῦ τὰ πάντα ἀπὸ Ἀδὰμ ἔως τῆς τελευτῆς Ἀλεξάνδρου ἔτη ερξζ'*

φ. 10γ-ν: (Πτολεμαῖοι καὶ οἱ δύο Ρωμαῖοι αὐτοκράτορες, Ἰούλιος καῖσαρ καὶ Αὐγούστος) *Τῷ δὲ μετ' αὐτοῦ (= τοῦ Αὐγούστου) βασιλείας ἐγενήθη ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς τὸ κατὰ σάρκα*

φ. 11: (Ρωμαῖοι αὐτοκράτορες)

φ. 11ν: (Ρωμαῖοι αὐτοκράτορες καὶ ἀρχὴ τῶν βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων)

φ. 12γ-ν: (συνέχεια τῶν βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων)

φ. 12ν, τέλ.: Τοῦτον δὲ φονεύσας ὁ Μούρτζουφλος ἐβασίλευσεν μῆνας β'. Ἐνταῦθα ἔλαβον οἱ Ἰταλοὶ τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Τὸ Χρονογραφικὸν ἐν συντόμῳ τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Νικηφόρου τοῦ Α' (806-815, πέθανε τὸ 828) ἢ Χρονογραφία σύντομος (Chronographia Brevis), ὅπως λέγει καὶ ὁ Η. Hunger, *Βυζαντινὴ Λογοτεχνία*, τόμ. Β', Ἀθήνα 2001, σ. 152 «πρόκειται μόνο γιὰ μία παράθεση χρονολογικῶν πινάκων [μᾶλλον ἀναγραφῶν] ποὺ ἀρχίζουν μετὰ τὸν Ἀδὰμ καὶ περιλαμβάνουν τοὺς βασιλεῖς τῶν Ἰουδαίων, τῶν Περσῶν, τοὺς Πτολεμαίους, τοὺς ρωμαίους καὶ βυζαντινοὺς αὐτοκράτορες, τὶς βυζαντινὲς αὐτοκράτειρες, τοὺς πατριάρχες τῶν τεσσάρων Πατριαρχείων καὶ τοὺς πάπες, ὡς τὴν ἐποχὴ τοῦ αὐτοκράτορα Μιχαὴλ Β'. Τὸ κείμενο σώζεται σὲ μιὰ ἐπεξεργασία ποὺ ἔγινε γύρω στὸ 850. Διάφορα χειρόγραφα περιέχουν προσθῆκες, ἐπεξεργασίες καὶ συνέχειες τοῦ χρονικοῦ ὡς τὸ 944 ἢ 976».

Ἐκδόσεις τοῦ κειμένου βλ. C. de Boor, *Nicephori opuscula historica*, Λιψία 1880, 81,6 κέξ καὶ PG 100, 1001 κέξ.

Νεώτερη μελέτη μετὰ πλούσια βιβλιογραφία ὑπὸ Christof Kraus, «Daten und Tabellen von Herrschern, Bischöfen und biblischen Büchern. Die dem Patriarchen Nikephoros I. von Konstantinopel zugeschriebene *Chronographia brevis* im Codex Bese b. 1 der Thüringer Universitäts- und Landesbibliothek», *Codices Manuscripti*. Zeitschrift für Handschriftenkunde begründet von Otto Mazal und Eva Irblich, Verlag Brüder Hollinek-Purkersdorf, Heft 52/53, September 2005, σσ. 31-42.

Συνεχὴς ἀρίθμηση στὸ μέσον τοῦ κάτω περιθωρίου μετὰ κυανὴ μελάνη. Παλαιότερη ἀρίθμηση ἀπὸ τὸ φ. 13, τὸ ὁποῖο ἀριθμεῖται ἄνω δεξιὰ 1, κέξ., διότι πράγματι ἀπ' αὐτὸ ἀρχίζει τὸ κύριο σῶμα τοῦ κώδικα, ἐνῶ τὰ πρῶτα φφ., ὅπως εἴπαμε, προέρχονται ἀπὸ ἄλλο χρο. Τὰ φφ. 48, 197, 234, στὴν ἄνω ἀρίθμηση ἔχουν ἀριθμηθῇ δυὸ φορές, ὅπως καὶ τὰ φφ. 18 καὶ 281 στὴν κάτω. Ὁ ἀριθμὸς 244 στὴν ἄνω ἀρίθμηση, ὅπως καὶ ὁ ἀριθμὸς 251, δὲν ἔχουν σημειωθῇ. Στὴν ἄνω ἀρίθμηση, τὸ ἐπόμενο φ. μετὰ τὸ 258 ἀριθμεῖται ὡς 251, τὸ δὲ ἐπόμενο ἀριθμεῖται ὡς 259. Στὴν ἄνω ἀρίθμηση, μετὰ τῶν φφ. 264-265 δὲν ἔχει ἀριθμηθῇ ἓνα φ. Στὴν κάτω ἀρίθμηση δὲν ἔχει ἀριθμηθῇ ἓνα φ. μετὰ τῶν φφ. 159-160. Τὸ τελευταῖο φ. φέρει ἄνω ἀρίθμηση 274 καὶ κάτω 288.

Στὸ τέλος ἔχουν δεθῇ τὰ νεώτερα φφ. 289-294 καὶ ἓνα κολλημένο στὴ βιβλιοδεσία ἀναρίθμητο λευκὸ φύλλο. Στὰ φφ. αὐτὰ ἔχει γραφῇ πίνακας τῶν περιεχομένων, ἀνταποκρινόμενος στὴν ἄνω ἀρίθμηση, στὸ recto ἢ καὶ verso τοῦ ἀναγραφομένου φύλλου:

Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου πρὸς Μαρίνον

Πόθεν ὁρῶμέν τινας πιστοὺς σωματικὰ πταίσματα ποι-

οὔντας, ὑπὸ δὲ τοῦ Θεοῦ εὐεργετούμενους, καὶ κινδύνων σω- ζομένους	1v
Τοῦ Θεοῦ λέγοντος διὰ τοῦ προφήτου Ἀγγαίου, ἐμὸν ἐστι τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον · ἅρα πᾶς ἄνθρωπος πλου- τήσας ἐκ Θεοῦ ἐπλούτησεν	3v
Τί ἐστιν ὁ Μαμωνᾶς τῆς ἀδικίας	7
Πόσων μέτρων τῶν ἰδίων χρημάτων ὀφείλει προσφέρειν τις τῷ Θεῷ	12v
Ποῦ συμφέρει προσφέρειν τὰ χρήματα ἐν Ἐκκλησίᾳ, ἢ εἰς πένητας	13v
Ἄρα πάντα τὰ κακά, ὅσα ποιοῦσιν ἡμῖν τὰ ἔθνη κατὰ κέλουςιν Θεοῦ ποιοῦσιν	17
Ποίους τόπους κατέσχον οἱ τρεῖς υἱοὶ τοῦ Νῶε	23
Περὶ Ἱερωσύνης τοῦ Χρυσοστόμου	25
Περὶ Ἱερωσύνης καὶ Ἱερέων τοῦ ἁγίου Μελετίου	29v
Τοῦ Δαμασκηνοῦ περὶ τῶν ἀχράντων μυστηρίων	30v
Περὶ Κοινωνίας τοῦ ἁγίου Μελετίου	33v
Ἐκ ποίας δυνάμεως οἱ τ' ἀναντία φρονοῦντες καὶ πράτ- τοντες πολλάκις προφητεύουσι καὶ θαυματουργοῦσι	36
Πῶς νοητέον τό, ἐλάλησε Σολομῶν περὶ τῶν ξύλων τοῦ κέδρου, ἕως τῆς ὑσώπου τῆς ἐν τῷ τοίχῳ	
Ποῖα καὶ πόσα εἰσι τοῦ Θεσβίτου Ἡλιοῦ καὶ Ἐ- λισσαίου τὰ ἐν πνεύματι ἐνεργήματα	40
Θεοδώρου εἰς τὸ ῥητὸν τῆς Ἐξόδου · τὸ ὄνομά μου Κύ- ριος οὐκ ἐδήλωσεν αὐτοῖς	40
Τίς ἡ ὀφθεῖσα τῷ Ναβουχοδονόσορ εἰκὼν	40v
Δαμασκηνοῦ περὶ παραδείσου αἰσθητοῦ καὶ νοητοῦ	41
Περὶ ἡδονῶν τῶν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ	44v
Περὶ λύπης καὶ περὶ φόβου εἰς τὸν αὐτὸν τόπον	45
Περὶ τοῦ φανταστικοῦ, καὶ περὶ αἰσθήσεως εἰς τὸ αὐτὸ	46
Περὶ τοῦ διανοητικοῦ	47
Περὶ τοῦ μνημονευτικοῦ, καὶ περὶ ἐνδιαθέτου λόγου ψύ- χης καὶ σώματος	47v
Περὶ παθῶν τῶν ἐν τῇ ψυχῇ, καὶ δυνάμεων	48
Καὶ πῶς ἔστη ὁ διάβολος ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων	49v
Πῶς ὁ Θεὸς ἐπιτρέψας τῷ Βαλαὰμ πορευθῆναι πρὸς Βαλὰκ διὰ τοῦ ἀγγέλου τοῦτο κωλύει	51
Ἵνα τί τὸ δίκαιον οὐ σώζεται τῶν παιδῶν ὑπὲρ τῶν πατέρων κολαζομένων	52

Διατί οὐκ ἐκώλυσεν ὁ Θεὸς τὸν Ἰεφθάε θῦσαι τὴν θυγατέρα, ὥς καὶ τὸν Ἀβραάμ	53
Διατί θῦσαι προσέταξεν ὁ Θεὸς τῷ Ἀβραάμ δάμα- λιν τριετίζουσαν, καὶ αἶγαν τριετίζουσαν	53v
Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, εἰς τὸ ῥητὸν τοῦ ἀποστόλου τὸ λέγον, ὅταν δὲ ὑποταγῇ αὐτῷ τὰ πάντα, τότε καὶ αὐτὸς ὁ υἱὸς ὑποταγῆσεται τῷ ὑποτάξαντι τὰ πάντα αὐτῷ	54
Γρηγορίου Νύσσης εἰς τὸ αὐτὸ ῥητόν	56
Περὶ τοῦ ἐνδύματος τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ὅτι ὑψηλοτέρα ἐστὶν ἡ Ἱερωσύνη ὑπὲρ τὴν βασιλείαν, καὶ τί ἐστὶν Ἱε- ρωσύνη	57
Τοῦ Χριστοῦ λέγοντος οὐ τὰ εἰσερχόμενα ἀλλὰ τὰ ἐξερ- χόμενα κοινεῖ τὸν ἄνθρωπον, διατί οἱ πατέρες ἡμῶν ὥρισαν ἡμᾶς μὴ ἐσθλὲν κρέας ταῖς ἀγίαις νηστείαις	59
Τίνες αἱ ἐπὶ τὰ παριστρίδες, ἀς εἶδε Ζαχαρίας	60
Εὐσεβίου τί ἐστὶν ἡ διαφορὰ τοῦ νόμου	60v
Τίνες ἐν τῇ γραφῇ ἕτερα ἔχοντες ὀνόματα, ὕστερον μετωνο- μάσθησαν, καὶ διατί	61
Πῶς νοητέον, ὅτι ἐπαινεῖται ὁ ἁμαρτωλὸς ἐν ταῖς ἐπιθυ- μίαις τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, καὶ ὁ ἀδικῶν ἐνευλογεῖται	61v
Πῶς νοητέον τό, ἐάν τις ἴδῃ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἁμαρ- τάνοντα ἁμαρτίαν τὴν μὴ πρὸς θάνατον, αἰτήσῃ καὶ δώσῃ αὐτῷ ζωὴν τοῖς ἁμαρτάνουσι μὴ πρὸς θάνατον	62
Πῶς νοητέον τό, οὗς προέγνω, καὶ προώρισεν καὶ ὃν ἂν θέλῃ σκληρύνει, καὶ οὐ τοῦ θέλοντος	62v
Πῶς νοητέον τό, εἰπινος τὸ ἔργον κατακαήσεται ζη- μιωθήσεται, αὐτὸς δὲ σωθήσεται οὕτως, ὥς διὰ πυρός	63v
Πῶς νοητέον τό, καὶ εἰρηνοποίησε διὰ τοῦ αἵμα- τος αὐτοῦ τὰ τε ἐν οὐρανοῖς, καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς	63v
Πῶς νοητέον τό, ἡ γυνῶσις φυσικῇ, ἡ δὲ ἀγάπη οἰκο- δομεῖ	65
Διατί ὁ Ἀπόστολος γυναικὶ οὐκ ἐπιτρέπει διδάσκειν	65v
Εἰς τὸ πᾶς ὁ ἐμβλέψας γυναῖκα εἰς τὸ ἐπιθυμῆσαι	69v
Πῶς πότε μὲν φησιν ὁ ἀπόστολος μὴ γίνεσθε ἄφρονες, πότε μὴ φρόνιμοι παρ' ἑαυτοῖς	70v
Εἰς τὸ ὥσπερ ἐν τῷ Ἀδὰμ πάντες ἀποθνήσκουσιν, οὐ- τως καὶ ἐν τῷ Χριστῷ πάντες ζωοποιηθήσονται. Διατί ἐν τῷ Ἀδὰμ ἀποθνήσκοντες, πατρικὴν εὐθύνομεν δίκην· ἐν δὲ τῷ Χριστῷ ζωοποιηθεὶς ὁ ἐμὸς πατήρ, καὶ κα-	

θαρθείς τῆς ἰδίας πλημμελείας οὐ μετέδωκέ μοι τῆς καθάρσεως	70v
Τί δήποτε οὔτε πλείονά εἰσιν, οὔτε ἐλάττονα κα- τὰ τὸν ἀριθμὸν τὰ τέσσερα εὐαγγέλια	71v
Τί γέγονεν ἡ περιτμηθεῖσα τοῦ Κυρίου ἀκροβυστία	73
Περὶ τῶν Γαλιλαίων, ὧν τὸ αἷμα ἔμιξεν ὁ Πιλάτος μετὰ τῶν θυσιῶν	73
Πῶς πᾶσα βλασφημία ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις, ἡ δὲ τοῦ ἁγίου πνεύματος οὐκ ἀφεθήσεται	73
Πῶς εἰπὼν ὁ Κύριος, ὅτι ἐὰν ἐγὼ μὴ ἀπέλθω ὁ πα- ράκλητος οὐκ ἔρχεται· ἥδη τὸ πνεῦμα δίδωσι τοῖς ἀποστόλοις	73v
Τίς ἐστὶν ὁ κριτὴς τῆς ἀδικίας	74
Πῶς νοητέον τό, ὁ ἔχων ἱμάτιον πωλησάτω αὐτό, καὶ ἀγορασάτω μάχαιραν	74v
Πῶς ὁ φιλῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολέσει αὐτήν	74v
Πῶς νοητέον τὸ ἐὰν ὁ ὀφθαλμός σου ὁ δεξιὸς σκαν- δαλίζει σε ἔξελε αὐτόν, ὁμοίως καὶ τὴν χειρὰ	75
Πῶς νοητέον τὸ ἐὰν δύο ἡμῶν συμφωνήσωσιν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ τὰ ἐξῆς	79
Τοῦ Κυρίου λέγοντος, ὅσα ἂν δήσητε ἐπὶ τῆς γῆς ἔ- σται δεδεμένα καὶ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Ἐάν τις παροργίσῃ ἄνδρα ἅγιον καὶ ἀπολύσῃ νόσον, ἢ δαίμονα, ἢ θάνατον, ἢ ἄλλην τινα τιμωρίαν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ἢρα δύναται ὁ αὐτὸς ἄνθρωπος παρακαλέσας ἕτερον ἄλλον ἅγιον, καὶ ἐκ- φυγεῖν τὴν τιμωρίαν τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἁγίου ἀνδρὸς ναί, ἢ οὐ	79v
Τοῦ Κυρίου λέγοντος, ἂν τινων ἀφῇτε τὰς ἁμαρτίας ἀφίενται αὐτοῖς, ἂν τινων κρατῇτε κεκράτηνται· ἐὰν ἁμαρ- τήσῃ ἄνθρωπος εἰς ἄνθρωπον, καὶ μετὰ τοῦτο μετανοήσῃ, καὶ λάβῃ συγχώρησιν παρ' αὐτοῦ, ἢρα ἐσυγχωρήθη καὶ ὑπὸ θεοῦ	82
Πῶς νοητέον τὸ κατὰ τὸν ἐγγαστρίμυθον	84v
Πῶς νοητέον τό, πᾶς γραμματεὺς μαθητευθεὶς εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ὅμοιος ἐστὶν ἀνθρώπῳ οἰκο- δεσπότῃ, ὅστις ἐκβαίνει ἐκ τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ καινὰ καὶ παλαιὰ	89v
Πῶς νοητέον τό, ὅτι εἰσὶν εὐνοῦχοι, οἵτινες εὐνούχισαν ἑαυτοὺς διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν	95

Πῶς νοητέον, ὁρᾶτε μὴ σκανδαλίσητε ἑνὸς τῶν μι- κρῶν τούτων	98
Ἐάν τις σὲ ἀγγαρεύσῃ μίλιον ἓν, ὑπαγε μετ' αὐτοῦ δύο	98v
Πῶς νοητέον τό, μὴ μεριμνᾷτε τῇ ψυχῇ ἡμῶν τί φάγητε, τί πίνητε, ἢ τί περιβάλλησθε	99
Πῶς νοητέον τό, μὴ κρίνατε ἵνα μὴ κριθῇτε	99
Τί ἐστι τὸ τάλαντον, ὅπερ ὁ Κύριος δέδωκεν τῷ καλῶς ἐργασαμένῳ	99v
Πῶς νοητέον τό, εὗξασθε τοῦ μὴ γενέσθαι τὴν φυ- γὴν ὑμῶν χειμῶνος, ἢ ἐν σαββάτῳ	100
Πῶς νοητέον δύο ἔσσονται ἐν τῷ ἀγρῷ, καὶ τὰ ἐξῆς	100
Πῶς ὁ ληστής πρὸ τῆς ἀναστάσεως εἰσῆλθεν εἰς τὸν παράδεισον	101
Εἰρηναίου Λουγδουναῦν· Ὅτι εἰς τρεῖς τάξεις, καὶ καταστάσεις εὗρεθήσονται οἱ σωζόμενοι	102
Πῶς νοητέον τὴν τοῦ Κυρίου τριήμερον ταφὴν καὶ ἀ- νάστασιν	102v
Συμφωνοῦσιν οἱ Δ'. Εὐαγγελισταὶ περὶ τῆς τοῦ Χρι- στοῦ ἀναστάσεως, ἢ οὐ	104
Τίνος τύπον καὶ εἰκόνα ἔχει ἡ καθολικὴ ἐκκλησία	106
Διάλογος τῶν ἁγίων Βασιλείου καὶ Γρηγορίου	100v
Περὶ τῆς ἐπιφανίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ	115v
Ἀναστασίου, ὅτι τίς ὁ ἀληθὴς χριστιανὸς	117v
Πῶς δεῖ εἶναι τὸν ἀληθῆ χριστιανὸν	119
Περὶ προνοίας	122v
Τί ἐστι τὸ βίβλοι ἀνοίγονται	122v
Εἰς τό, φοβερὸν τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας Θεοῦ ζ(ῶντος)	123
Περὶ προνοίας	123
Περὶ πλεονεξίας	123
Περὶ ἐλεημοσύνης	123v
Περὶ παραδείσου καὶ τοῦ ἀνθρώπου	124v
Τίς ἐστι, φησὶν, ἡ περὶ τὴν ἐμὴν συζυγίαν σοφία τοῦ Θεοῦ	125
Ἐξήγησις εἰς τό, ἐπὶ τὸν ποταμὸν Βαβυλῶνος	127
Ἐάν τις ἁμαρτήσας μετανόησῃ, καὶ πάλιν εἰς τὴν ἁμαρτίαν ἐμπέσῃ, εἰ τὴν μετάνοιαν καὶ τοὺς κόπους ἐκείνους ἀπώλεσε, μάλιστα εἰ καὶ μετὰ τὴν ἁμαρτίαν ἀπέθανεν	128
Ἐάν τις παύσῃται τῆς ἁμαρτίας, ἀρκεῖ τοῦτο αὐ- τῷ πρὸς μετάνοιαν, ἢ οὐ	130v
Ἐάν τις ἐστὶ γέρων ἀδύνατος καὶ ὀλιγόψυχος, καὶ οὐ	

δύναται μονάσαι, ἢ τὰ τῶν μοναχῶν (;) ποιῆσαι, πῶς δύ- ναται οὗτος μετανοῆσαι, καὶ σωθῆναι	131v
Διατί ἐν τῇ ὀγδόῃ λατρείας καὶ θυσίας προσφέρειν ἐκώ- λυσεν	135
Καλὸν ἐστὶν ἄρα τὸ ἐξομολογεῖσθαι τὰ ἁμαρτήματα πνευματικοῖς πατράσιν, ἢ οὐ	135v
Τίνες εἰσὶν οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ οἱ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ προσκυνοῦντες	141
Τίνος ἕνεκεν ὁ Καὶν καὶ ὁ Λάμεχ φόνον δρᾶσα- ντες οὐχ ὁμοίως ἐκολάσθησαν	144
Καλὸν ἄρα κοινωνεῖν συνεχῶς, ἢ ἐκ διαλείμματος	146
Ἐκ πόσων αἰτιῶν οἱ ἐνυπνιασμοὶ καὶ μολυσμοὶ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ	148v
Πόσοι τρόποι ἐγκαταλείψεώς εἰσιν, εἴτε εἰς θλίψεις, εἴτε εἰς ἀσθενείας, ἢ καὶ εἰς ἁμαρτίαν, καὶ πῶς γνῶ- σομεν τὴν ἐκ θεοῦ παιδείαν, ἢ τὸν ἐκ τοῦ διαβόλου πειρασμόν	156
Ἄρα πάντες οἱ κρημιζόμενοι, οἱ καταχωννύμε- νοι, οἱ καταποντιζόμενοι κατὰ θεῖαν ἀπειλὴν καὶ πρόσταξιν πάσχουσιν, ἢ κτλ.	164v
Ἐάν τις γυναῖκα ἔχων καὶ πλούτου, καὶ βιωτι- κῶν πραγμάτων φροντίζων, πῶς δύναται οὗτος εὐаре- στῆσαι τῷ θεῷ, καὶ φυλάξαι τὰς ἐντολάς	168
Τοῦ ἀποστόλου λέγοντος, ὅτι αἱ ἐξουσίαι τοῦ κόσμου ὑπὸ θεοῦ γεγόνασι, καὶ τεταγμέναι εἰσιν· ἄρα λοιπὸν πᾶς ἄρχων, καὶ βασιλεὺς, καὶ ἀρχιερεὺς ὑπὸ θεοῦ προ- χειρίζεται, ἢ οὐ	172
Διατί οὐ προγινώσκουσιν οἱ ἄνθρωποι τὴν ἡμέραν τῆς τελευτῆς αὐτῶν, καὶ εἰ ἄρα τελευτῶντες αἰσθάνονται τι τῶν μελλόντων αὐτοὺς διαδέχεσθαι ἀγαθῶν, ἢ κακῶν	174
Ποῖα ἄρα ἁμαρτήματα συγχωροῦνται διὰ λειτουργι- ῶν μετὰ θάνατον, εἴτε καὶ δι' εὐχῶν, καὶ ἐλεημοσυ- ῶν γινομένων ὑπὲρ τῶν κοιμηθέντων	175
Αἰσθητός ἐστὶν ὁ παράδεισος, ἢ νοητός, φθαρτός ἢ ἄφθαρτος	176
Τί ἐστὶ τὸ κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν	178
Πῶς νοητέον τὸ ἐγὼ σκληρυνῶ τὴν καρδίαν Φαραῶ	179
Τίνος ἕνεκεν καταρᾶται ὁ Ἰώβ τὴν ἡμέραν τῆς γενήσεως αὐτοῦ	180

Διατί τὸ δίκαιον οὐ σώζεται τῶν παίδων ὑπὲρ τῶν πατέρων κολαζομένων	182
Πῶς νοητέον τὸ οὐκ εὐδόκησε Κύριος ὑμῖν καρ- δίας εἰδέναι, ὀφθαλμοὺς βλέπειν, καὶ ὦτα ἀκούειν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης	182v
Τί δὴποτε διὰ μικρὰν πλημμέλειαν πόρρωθεν ὁ Μωυσῆς ἰδεῖν προσετάχθη τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας	183
Τὸ ξύλον τῆς ζωῆς, καὶ τὸ ξύλον τοῦ εἰδέναι γνωστὸν καλοῦ καὶ πονηροῦ, νοητὸν χρὴ λέγει ἢ αἰσθητόν	184
Τίνος ἔνεκεν προσέταξεν ὁ Θεὸς ἀριθμηθῆναι τοῦ λαοῦ τὰ πρωτότοκα	184v
Περὶ τῆς Ἱερατικῆς στολῆς καὶ περὶ θυσιῶν	185v
Περὶ τῶν προσφερομένων εἰς τὸν ναὸν	186
Περὶ τοῦ Μάννα	186
Περὶ τῶν ἁγίων μυστηρίων	188
Πῶς χρὴ εἶναι τὸν ἱερέα· Βασιλείου	188v
Περὶ ἀναστάσεως σωματίων στίχοι	190v
Περὶ Ναυκράτου τοῦ λεγομένου χοῖνου ἕτεροι στίχοι	191
Ἰσιδώρου περὶ κρίσεως ψυχῶν	191v
Πῶς νοητέον τὸ οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτήν, ἕως οὗ ἔτε- κεν τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον	192
Πῶς νοητέον· τοῦ δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἢ γέννησις οὕτως ᾗν	193
Περὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος κατὰ λατίνων	194
Περὶ τοῦ Κλεώπα, ὡς εἶναι αὐτοῦ τὴν θυγατέρα ἀδελφὴν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ἐκ δύο μερῶν	194
Περὶ τῆς μορφῆς καὶ τοῦ εἶδους τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ	194v
Ἐπιφανίου περὶ τῶν ἀζύμων τοῦ νομικοῦ πάσχα, καὶ περὶ μυστικοῦ δείπνου τοῦ Κυρίου	195
Στίχοι δεκαπεντασύλλαβοι περὶ θανάτου	197v
Κεφάλαια ἐκ διαφόρων βιβλίων περὶ μνήμης, θανάτου, κρίσεως καὶ ἀνταποδόσεως	198
Ποῦ ἄρα εἰσὶν αἱ προλαβοῦσαι τῶν ἀνθρώπων ψυχαὶ	213
Εἰ ἀπέλαβον οἱ δίκαιοι τὰ ἀγαθὰ, καὶ οἱ ἁμαρ- τωλοὶ τὴν κόλασιν	213
Πῶς τινες ἐν τοῖς θανατικοῖς ἀποθνήσκοντες, καὶ θε- ωροῦντες τινὰς ὀπτασίας, μετὰ δευτέραν ἢ τρίτην ὥ- ραν ἀνίστανται τινὰ διηγούμενοι	214v

Ποῦ αἱ ψυχαὶ μετὰ τὴν ἀποδημίαν τοῦ σώματος ἀπέρχονται	215v
Τίνες πρῶτοι ἐν τῇ ἀναστάσει ἐγερθήσονται	215v
Περὶ τίνων φησὶν ὁ ἀπόστολος ἐκάστου τὸ ἔργον ὁποῖόν ἐστι τὸ πῦρ δοκιμάσει	216
Τίς ὁ μετασχηματισμὸς τοῦ σώματος τῆς ταπεινώσεως	216v
Καὶ εἰ ταῦτα οὐκ ἔσται ἐν τῷ μέλλοντι, οἶον βρῶ- σις καὶ πόσις, καὶ γάμος, τίς χρεῖα ὀδόντων, καὶ γα- στρός, καὶ τῶν γεννητικῶν μορίων τοῦ σώματος	216v
Εἰ ἐν τῇ ἀναστάσει ὅλα τὰ μέρη συνίστανται	217
Εἰ βλέπει τις δι' ἀποκαλύψεως καὶ φωτὸς θεικοῦ τὴν ψυχὴν	217v
Ἔχει μορφήν ἡ ψυχὴ	217v
Πῶς ἀνώτεροι γίνονται οἱ χριστιανοὶ τοῦ πρώτου Ἀδάμ	217v
Εἰ ὢν ἐν πολέμῳ ἄνθρωπος, καὶ ἔχων τὰ δύο πρόσω- πα ἐν ψυχῇ αὐτοῦ τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς χάριτος μεταστῇ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου προχωρεῖ κατεχόμενος εἰς τὰ δύο μέρη	219v
Ἐκ τοῦ Διαλόγου τοῦ ἁγίου Γρηγορίου πάπα Ρώμης γνῶναι ἤθελον ἐὰν νῦν πρὸ τῆς ἀναλύσεως τῶν σωμάτων ἐν τῷ οὐρανῷ προσδεχθῆναι δύνανται αἱ ψυχαὶ τῶν δικαίων	230
Ἐὰν νῦν ἐν τῷ οὐρανῷ εἰσιν αἱ ψυχαὶ τῶν δικαίων τί ἐστιν, ὅπερ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῆς κρίσεως ὑπὲρ τῆς δικαιοσύνης αὐτῶν μέλλουσιν ἀπολαβεῖν	230v
Ποίῳ τρόπῳ πολλοὶ τελευτῶντες πολλὰ προλέγουσι	231
Τοῦ Χρυσοστόμου ἐκ τῆς πρὸς Κυριακὸν ἐπιστολῆς ὅτι γνωρίσουσιν ἀλλήλους ἐν τῇ κρίσει οἱ δίκαιοι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ	233
[Ἡ σημείωσις μετὰ τὸ ὄνομα τοῦ ἐπισκόπου Κωνσταντίνου στὸ ἀρχικῶς ἄγρα- φο φ. 233v. Τὸ φύλλο αὐτὸ παρέμεινε ἄγραφο διότι εἶχε περάσει σ' αὐτὸ ἡ μελά- νη ἀπὸ τὸ φ. 233r. Δὲν λείπει κείμενο ἀπὸ τὸ φ. 233r στὸ 234r]	
[Τὸ φ. 234v ἄγραφο, χωρὶς νὰ λείπει κείμενο μεταξὺ τῶν φφ. 234r καὶ 235r]	
Συμμεῶν τοῦ νέου θεολόγου περὶ τῆς καθόλου εὐσε- βείας, καὶ ὅτι χρεῖαν ὁ θεὸς τινὸς οὐκ ἔχει οὔτε ἀγγέλων, οὔτε ἀνθρώπων	236
Περὶ πίστεως	239
[φ. 242, εὐχὴ κατὰ τῆς ἀνομβρίας εἰς Κύπρον]	
Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἀποστόλου Πέτρου	242v

Τὰ σημεία τῶν ιβ' μηνῶν	243v
Εἰς τό, Αἰνεῖτε αὐτόν κτλ.	245
Ἑρμηνεῖα εἰς Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου λόγον	
εἰς τὰ Φῶτα [ἀπό ἄλλο χρο δύο φφ.]	267-268
Ἀποφθέγματα Πατέρων καὶ ἀρχαίων Ἑλλήνων	269-274v
[Κτητορικὸ καὶ ἐνθύμησις]	274

Στὸ ἐσώφυλλο τῆς σταχώσεως καὶ στὸ φ. 6 με κόκκινο μολύβι ἀριθ. 11, κα ἀποκάτω με μολύβι ΠΧ (= Πολύκαρπος Χαδούλιας, παλαιὸς ἡγούμενος).

Στὸ φ. 6v με νεώτερο χέρι, τοῦ 18ου αἰ., ἔχει γραφῇ: *Βιβλίον χρησιμώτατον, συλλογὴ διαφόρων καὶ πολλῶν ἀξιολόγων, ὡς ἐκ τοῦ πίνακος φαίνεται.*

φ. 7v ἀραβικὴ σημείωσις (= βιβλίον συλλογῆ-χροινόν).

φ. 202v: + ἡστοδοῖμα τοῦ χυ χς ἐσταυρώθη χς ἐτάφη χς ἀνέστη ὃς ἄνους ἐγεννήθη | καὶ ὃς ἐδοξάσθη ὃ θς καὶ ὁ διάβολος, ἐπατήθη καὶ ἡ δούλη τοῦ τοῦ ΟΔΝ ἐλευθερωθῆται | ἐκ τῆς ἀσθενείας καὶ νόσου αὐτῆς· σθόμεν καλῶς στώμεν μετὰ φόβον | ἀμὴν καὶ ἐλέησον καὶ διαφύλαττε τὴν δούλη σου ἀπὸ παντὸς κακοῦ +

φ. 203v: Τετράπλευρο σχέδιο ὡς μετάλλιο, ὅπου σχηματίζουν μικρὰ τετράγωνα μαῦρες κάθετες καὶ ὀριζόντιες γραμμές, καὶ μέσα στὰ τετράγωνα ἀναγράφεται με κόκκινα γράμματα ἡ εὐχὴ *κε ὦ χε υἱε τυ θυ ἔλε*. Στὶς τέσσερις κεραεῖς τοῦ τετραπλεύρου, ἀναγράφονται με κόκκινα γράμματα τά: Ν (ἄνω), Β (ἀριστερά), ΤΡ (δεξιά) καὶ Λ (κάτω). Νὰ σημαίνει ἄραγε Νικόλαος Βουστρηνός; (βλ. σημείωσις στὸ τέλος).

φ. 209v, στίχοι δεκαπεντασύλλαβοι πολιτικοὶ περὶ θανάτου, inc. + *Βλέπε ψυχὴ μου θληβερὴ τῇ ὥρας τοῦ θανάτου. Ἐν συνεχείᾳ τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἰακώβ. Ποῖοι πατέρες ἔλαβον τὰ ἑπτὰ χαρίσματα τοῦ Ἀδάμ.*

φ. 245v, ἄγραφο ἀρχικῶς, διότι ἡ μελάνη τοῦ φ. 245r εἶχε περάσει σ' αὐτό, καὶ τὸ κείμενο ἀπὸ τὸ φ. 245r πάει κανονικὰ στὸ φ. 246, ἔχει γραφῇ με χέρι σύγχρονο τοῦ χειρογράφου, ὅπως ὅλα τὰ σημειώματα: *ἐπιστο[σητόβρωτο] | τὸ πανειρωτάτω καὶ θεοτιμώτω ἐπισκόπῳ | ἀμαθούντον προέδρῳ πόλεως νεμεσον | καὶ κουρέον κυρ κονσταντίνου: +*

(καὶ ἀποκάτω)

τὰ ἐξ μυστήρια εἰ ἐξ ἁμαρτίες

φ. 247v λευκό, λόγῳ τῆς ἴδιας αἰτίας ὅπως στὸ φ. 245v

φ. 255: + *καὶ ὑπὲρ τοῦ εἰσακούσαι κας ὃ θς τῆς ἡμε|ταίρας ἡμῶν δεήσαιως καὶ ἐξαποστέλει ὀμβροὺς εἰρηνικοὺς καὶ καρποφόρους ἐπὶ πά|σαν τὴν γῆν της περιωνύμου νύσου κύ|πρου καὶ εὐφράναι αὐτὴν περὶ τῆς ἡμῶν | βρόσεως ἔτη δὲ καὶ πόσεως καὶ μὴ ωργισθῆς | τῶν ἀνομιῶν καὶ ἀδικιῶν ἔτι δε καὶ ἁμαρτιῶν | ἡμῶν ἀλλὰ ὡς εὐσπλαχνὸς καὶ μακρόθυμος | ἀνεξίκακος καὶ φιλάνῳ, εἰσακουσον ἡμῶν | τῶν δεομένων σου: +*

φ. 256ν: Τὰ σημεῖα τῶν ιβ' μηνῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ ὅλλον | τῶν κακῶν ἡμερῶν
 ἃς ἐφανέρωσεν ὁ θς Σε|δράχ τῷ ἱερεῖ καὶ κατὰδηλ्ला ἐποίησεν τοῖς | υἱοῖς Ἰηλ
 περὶ τῶν ιβ' μηνῶν, ἐν αἷς εἰσὶν βλαβεραὶ καὶ ἐπικίνδυνοι: +

ὁ μὴν σεπτέμβριος εἰς τὰς ζ' καὶ εἰς τὰς δ': ὀκτὸβριος εἰς τὰς ζ' καὶ εἰς τὰς ια'
 · νοέμβριος εἰς τὰς α' [ἔχει σθηστὴ τὸ προηγούμενο κι ἔχει ἀπὸ πάνων γραφῇ α']
 καὶ εἰς ιε' · δεκεύριος εἰς τὰς γ' καὶ εἰς τὰς κδ' · οἰανόνάριος εἰς τὰς δ' καὶ εἰς τὰς
 κγ' · φερουνάριος εἰς τὰς ζ' καὶ εἰς τὰς κς' · μάρτιος εἰς τὰς ε' καὶ κβ' · ἀπρίλιος εἰς
 τὰς γ' καὶ εἰς τὰς ι' · μάσιος εἰς ε' καὶ κγ' · οἰόννιος εἰς τὰς γ' καὶ ιθ' · οἰούλιος εἰς
 τὰς ζ' καὶ εἰς τὰς ιη' · αὔγουστος εἰς τὰς δ' καὶ κ' · ἐν ταῦτες οἰμέραις ὁ εἰς ἀσθέ-
 νειαν πεσῶν οὐκ ἀνίσταται · ὁ γάμον ποιῶν οὐ χαίρεται · τὸ γεννηθὲν παιδίον οὐ
 ζήσεται · ὁ πραγματευόμενος ἢ οἶκον ἢ δοῦλον ἢ ἄλλον τύπωντας οὐδὲν κερδένει
 · ὁ εἰς πόλεμον ὑπάγει, οὐδὲν στρέφετε · ὁ εἰς κρίσην ὑπάγων, μετὰ ἐσχύνης καὶ
 ὕβρεως στρέφεται · ὁ δένδρα φυτεύων ἢ ἀμπελώνας · ἢ κύπους, οὐκαιποτυχάνει
 · ὁ εἰς θάλασσαν πλέων, οὐ κατενοδοῦται ἐν ταῦταις ταῖς ἡμεραῖς πᾶν τὸ πραγ-
 ματευόμενον ἀνευλόγητον ἐστίν: +

φ. 288: ετοῦτον το βεῖ βηβλοῖων ἐνι δικῶν μου ἐμοῦ | [νι]κολάων βουστρη-
 νοῦ τοῦ ἐπη καὶ καλουμένον | [] αἷ τοῦ ἐχ τῆς ροδου · ἀμὴν · ἀμὴν ἀθάνατε |
 χε ζοῶδοτα

εἰμέραν καβάτω ὠρ(α)γ τῆς εἰμέρας ἀπετην θέρμην | τὴν εἶχεν ο υἱός μου
 ὁ κονοταντίνος κατούμενος | ἐν τη κληνι ἐγένετόν του ὅσπερ τιναξάμενος καὶ
 ἐπάρας | τοὺς ὀφθαλμούς του καὶ τὰ πῆα ἐξέρασεν φλέματα | καὶ παλ κύτρινα
 καὶ ἐτῆρα οὔτος βυθησμένον | ὡς βρέφος εἰς ὦρα πέμπτη ἔτη λατίνον ἐνχρο|νηας
 τοῦ χν ἐμι []ήω εἰς τὰς λ: +

φ. 288ν: (μητροπῶλεις καὶ ἐπισκοπαὶ τοῦ πάπα Ρώμης), μετ' ὁ ἴδιο χέρι τῆς
 ἀρχῆς.

Κατάστρωση τετραδίων (κατὰ τὴν κάτω ἀρίθμηση):

ἓνα φύλλο, ἐσώφυλλο ἀρχῆς

πέντε φύλλα, νεώτερα, μετὰ τὰ περιεχόμενα τοῦ χειρογράφου (ἀπὸ τὸ φ. 13 κέξ).

Λεῖπει ἓνα φύλλο πρὶν ἀπὸ τὸ πρῶτο.

ἓνα φύλλο, ἄγραφο (ἀρ. 6)

τετράδιο, φφ. 7-12, μᾶλλον λείπουν δυὸ φφ. μετὰ τὸ φ. 12

[α'], τετράδιο, φφ. 13-19, ὁ ἀριθμὸς 18 ἔχει δοθῇ δύο φορές. Ἀπὸ τὸ φ. 13 ἀρχί-
 ζει τὸ κυρίως κείμενο.

[β'], τετράδιο, φφ. 20-27

[γ'], τετράδιο, φφ. 28-35

[δ'], τετράδιο, φφ. 36-43

ε', δωδεκάφυλλο, φφ. 44-55. Στὸ κάτω μέρος τοῦ φ. 44 φαίνεται τὸ ἄνω μέρος
 τῆς ἀρίθμησης τοῦ τετραδίου, ε', καὶ στὸ 55ν ὁλόκληρη, ε':

- [ζ], τετράδιο, φφ. 56-63
 [ζ'], τετράδιο, φφ. 64-71
 η', τετράδιο, φφ. 72-79, στο φ. 72 φαίνεται τὸ η', με κόκκινο μελάνι
 θ', τετράδιο, φφ. 80-87, φαίνεται τὸ ἄνω μέρος τοῦ θ' στὰ φφ. 80 καὶ 87v, με
 κόκκινο μελάνι
 ι', τετράδιο, φφ. 88-95, φαίνεται τὸ ι' στὰ φφ. 88 καὶ 95v, με κόκκινο μελάνι
 ια', δέκα φύλλα, φφ. 96-105, φαίνεται τὸ ια' στὰ φφ. 96 καὶ 105v, με μαῦρο
 μελάνι
 ιβ', δέκα φύλλα, φφ. 106-115, φαίνεται ἡ ἀρίθμηση ιβ' στὰ φφ. 106 καὶ 115v,
 με μαῦρο μελάνι
 ιγ', τετράδιο, φφ. 116-123, φαίνεται ἡ ἀρίθμηση ιγ' στὰ φφ. 116 καὶ 123v, με
 μαῦρο μελάνι
 ιδ', τετράδιο, φφ. 124-131, φαίνεται ἡ ἀρίθμηση ιδ' στο φ. 124 (ὅχι στο 131v),
 με μαῦρο μελάνι
 ιε', τετράδιο, φφ. 132-139, φαίνεται ἡ ἀρίθμηση στο φ. 132 (ὅχι στο φ. 139v),
 με μαῦρο μελάνι
 ις', τετράδιο, φφ. 140-147, φαίνεται τὸ ις' στο φ. 140 (ὅχι στο φ. 147), με μαῦρο
 μελάνι
 ιζ', τετράδιο, φφ. 148-155, φαίνεται τὸ ιζ' στὰ φ. 148 καὶ 155
 [ιη'], τετράδιο, φφ. 156-162, τὸ φ. 159 bis
 [ιθ'], τετράδιο, φφ. 163-170
 [κ'], τετράδιο, φφ. 171-178
 κα', τετράδιο, φφ. 179-186, φαίνεται τὸ κα' στο φ. 179
 [κβ'], τετράδιο, φφ. 187-194
 [κγ'], τετράδιο, φφ. 195-202
 [κδ'], ἑπτὰ φύλλα, μόνο του τὸ φ. 203, καὶ ἄλλα ἑξι φφ. 204-209

Ἐν συνεχείᾳ ἔχουμε νέο χειρόγραφο, με νέα ἀρίθμηση τετραδίων.

- [α], τετράδιο, φφ. 210-217
 [β], τετράδιο, φφ. 218-225
 [γ], τετράδιο, φφ. 225-233
 [δ], τετράδιο, φφ. 234-241
 ε', τετράδιο, φφ. 242-249, φαίνεται τὸ ε' στο φ. 242
 [ς], ἑξι φύλλα, φφ. 250-255
 [ζ], τετράδιο, φφ. 256-263
 [η], τετράδιο, φφ. 264-271
 [θ], δέκα φύλλα, φφ. 272-281
 [ι'], τετράδιο, φφ. 281-288 (ὁ ἀρ. 281 ἔχει δοθῇ δύο φορές)
 φφ. 289-294, νεώτερα φφ. με τὰ περιεχόμενα

Ένα δεύτερο χέρι γραφέως εμφανίζεται στα φφ. 72-95, ήτοι τετράδια η', θ' και ι', γι' αυτό και ή αρίθμηση μόνον αὐτῶν τῶν τετραδίων με κόκκινο μελάνι. Τὸ κείμενο συνεχίζεται κανονικά. Τρίτος γραφέας, φφ. 206-209ν και 257-281ν, όπου ή γραφή είναι πιὸ σπυρμένη δεξιοκλινής και τὰ περιθώρια (ὡες) πιὸ στενά. Τέταρτο χέρι στα φφ. 281-282. Τὸ χέρι τοῦ πρώτου γραφέα ἐμφανίζεται στα ἐπόμενα και τελευταία φύλλα.

Στὸ δεξιὸ περιθώριο τοῦ φ. 14 ὑπάρχουν πέντε παραπομπές στη Βίβλο στα λατινικά.

Γιὰ συγκράτηση τῶν σητόβρωτων φύλλων ἀλλὰ και τῆς βιβλιοδεσίας τους ἔχουν χρησιμοποιηθῇ τεμάχια περγαμηνοῦ λατινικοῦ χειρογράφου, ὅπως μεταξὺ τῶν φφ. 25-26, 29-30, 49-50, 54-55, 190-191, 192-193, 196-197 κ.ά. Ὁ κώδικας εἶναι πολὺ σητόβρωτος, γι' αὐτὸ ἔχουν ἐπικολληθῇ και τεμάχια χάρτου, τὰ ὁποῖα ἔχουν καταστῇ ἐπίσης σητόβρωτα. Ἡ χρῆση τοῦ κώδικα και τὸ σητόβρωτο ἔχουν φθείρει κατὰ πολὺ τὴ στάχωση, ἰδίως στὸ τέλος, ὅπου ἔχει σχεδὸν ἀποκολληθῇ.

Στάχωση

Διακοσμημένη δερματόδετη βιβλιοδεσία ἀνακαινισμένου χειρογράφου κώδικα, με δέρμα σκούρου καστανοῦ χρώματος.

Ὁ κώδικας εἶναι ραμμένος σὲ τρία νεῦρα ποὺ διακρίνονται ἐμφανῶς στη ράχη κάτω ἀπὸ τὸ δέρμα και τὸ ὕφασμα ποὺ εἶναι ἐπικολημένο και προεκτείνεται στὶς δύο πινακίδες, οἱ ὁποῖες εἶναι κατασκευασμένες ἀπὸ χαρτόνι. Τὰ κεφαλάρια ἔχουν ραφτῇ στὸ βιβλίο μετὰ τὴν ἐπικόλληση τοῦ ὕφασματος και προεκτείνονται στὶς πινακίδες. Τὰ ἐσώφυλλα ἀποτελοῦνται ἀπὸ χαρτὶ ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὰ μεταγενέστερης ἐποχῆς τεύχη ποὺ προστέθηκαν μπρὸς και πίσω, σὲ διαφορετικές φάσεις κατὰ τὶς ἐπανασταχώσεις τοῦ ἀρχικοῦ κώδικα. Στὴν τελευταία φάση, τὰ φύλλα τοῦ κώδικα συντηρήθηκαν, εἰδικὰ στὸ σημεῖο ἔνωσης τῶν ἐξωτερικῶν φύλλων τῶν τευχῶν με τὴ ράχη, με περγαμηνὰ σπαράγματα λατινικοῦ πολυτελοῦς χειρογράφου. Διακρίνονται πολλὲς παλαιότερες ἐπεμβάσεις και συμπληρώσεις ἀπὸ χαρτί.

Ἡ διακόσμηση καλύπτει τὶς δύο πινακίδες και τὴ ράχη. Ἡ ἀποτύπωση ὅλων τῶν σχεδίων ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἀποτελεῖται ἔχει ἐπιτευχθῇ με ἔγκαιστη τεχνική. Ὁ διάκοσμος τῆς ἐμπρόσθιας πινακίδας ἐπαναλαμβάνεται και στὴν ὀπίσθια. Στὴ ράχη, τὰ ἐξογκώματα τονίζονται ἀπὸ τρεῖς γραμμὲς πάνω και τρεῖς κάτω, και ἀνάμεσά τους βρίσκεται ἐκτυπωμένο ἄνθινο σχέδιο ποὺ χρησιμοποιεῖται και στὶς γωνίες τῶν πλαισίων τῆς κύριας διακόσμησης, στὶς πινακίδες. Τὰ καλύμματα διατρέχει περιμετρικὰ φυτικὸς διάκοσμος, ἐκτυπωμένος με ρουλέτα (τροχὸ

με ἐπαναλαμβανόμενο σχέδιο) πλαισιωμένος ἀπὸ τρεῖς γραμμὲς ἐσωτερικὰ καὶ τρεῖς ἐξωτερικὰ. Στὸ ἐσωτερικὸ τῶν ὀρθῶν γωνιῶν τοῦ ἐσωτερικοῦ πλαισίου ποὺ δημιουργεῖται, εἶναι ἐκτυπωμένο ἰσοσκελὲς ἀνθινο κόσμημα. Τὸ κέντρο τοῦ πλαισίου καλύπτεται ἀπὸ μεγάλο σχέδιο με ἀπολήξεις, χαρακτηριστικὸ τοῦ 16ου αἰῶνα. Στὶς τέσσερις κεραεῖς τοῦ ποὺ σχηματίζουν σταυρό, εἶναι ἐκτυπωμένο φυτικὸ κόσμημα δυτικοῦ τύπου. Ἡ παράσταση τοῦ κεντρικοῦ κοσμήματος, χωρίζεται ὀριζόντια σὲ δύο θέματα. Στὸ ἄνω διάζωμα εἶναι τοποθετημένος ἕνας ἀετὸς ἐστεμμένος ποὺ ἔχει ἀρπάξει ἕνα δράκοντα. Στὸ κάτω διάζωμα ἀπεικονίζεται σχηματοποιημένη πόλη. Τὸ σχέδιο μᾶλλον εἶναι ἐραλδικῆς προέλευσης.

Δημοσίευση τῶν στίχων κλπ.

φ. 209ν [στίχοι δεκαπεντασύλλαβοι καταλογάδην]
 + Βλέπε ψυχή μου θληβερή τῇ ὥρας τοῦ θανάτου
 ψυχή καὶ σῶμα ἐμάχοντα διὰ τὸν ἐκείθεν κόσμον
 ψυχή τῷ σῶμα ἔλεγεν μετὰ πολλῶν δακρῶν:
 σῶμα τί κάθесαι ἀμέριμνον καὶ οὐ μελετᾷς τὴν κρίσιν
 καὶ τί οὐ παρετοίμαζαι ὅτι ἀποθάνειν θέλεις;
 τοὺς νοερούς σου ὀφθαλμοὺς ἐσκοτίσας ραθύμως,
 τὴν γλῶτταν ἐβορβόρωσας, τὰ χεῖλη καὶ τὸ στόμα·
 λοιπὸν ψυχή ἀπόσπεφον τῇ ὥρᾳ τοῦ θανάτου,
 κλαῦσον καὶ θρήνησον λοιπὸν μὲ φόβον καὶ μὲ τρόμον·
 ἐκεῖ τὸ δικαστήριον, ἐκεῖ καὶ φόβος μέγας,
 ἐκεῖ ἐστὶν καὶ ὁ κριτὴς καὶ ποιητὴς τῶν ὅλων·
 κλαῦσον οὖν μετανόησον πρὸς τὸν θεὸν τῶν ὅλων,
 τὸν εὖσπλαγγρον καὶ δίκαιον καὶ μόνον εὐεργέτην
 καὶ ποιητὴν καὶ πλαστοργὸν καὶ κτίστην καὶ δεσπότην
 καὶ μόνον ἀνεξίκακον καὶ λυτρωτὴν τοῦ κόσμου·
 λοιπὸν ψυχή ἐπέστρεψον τῇ ὥρᾳ τοῦ θανάτου,
 κλαῦσον καὶ μετανόησον πρὸς τὸν κριτὴν τῶν ὅλων
 καὶ δὸς κανόνος δάκρυον καὶ λάβε σωτηρίαν:-

Τὰ ὀνόματα τῶν νιῶν Ἰακώβ: ρουβήμ, συμείων, λευί,
 ἰούδας, ἰσάχαρ, ξαβουλὼν καὶ βενιαμίν, δαυὶδ καὶ
 νεφθαλείμ, γὰρ καὶ ἄσηρ καὶ ἰωσήφ +
 Τὰ ἐξ χαρίσματα τοῦ ἀδάμ: + ὁ σαμψὼν τὴν ἀνδρείαν
 + ὁ ἰωσήφ τὴν εὐμορφίαν + ὁ δαβὴθ τὴν πρᾶότητα + ὁ
 σολομὼν τὴν σοφίαν + ἄβεσαλὼμ τὴν τρίχα + ἄβραὰμ
 τὴν φιλοξενίαν + ὁ ἰὼβ τὴν δικαιοσύνην:-

φ. 201ν: + Περὶ ἀναστάσεως σωμάτων: στίχοι:-

Ὡς γάρ τις οἶκον δημιουργῆσαι θέλων
καὶ σφῆνα πῆξας σφαιροσυνθέτου στέγης
οἶδε μόνος τὸ σφίγμα καὶ λύει μόνος,
οὕτως ὁ τὴν ἔνσαρκον οὐσίαν κτίσας,
ὅταν δέοι τὸν οἶκον ἐλθεῖν εἰς λύσιν,
οὐ φλέγμα κινεῖ καὶ χολὴν πρὸς τὴν λύσιν
ὥς ἐνδεῆς ὢν ὑλικοῦ παρεργάτου·
ἀλλ' ἐκβαλὼν τὸν σφῆνα τὸν ψυχοκράτην
ὥς οἶδεν, ὥς ἔσφιγξε καὶ λύει μόνος.
Ὅταν δὲ τὴν σύμπηξιν ἀρμόσαι θέλῃ,
κτίσαι γὰρ αὖθις βούλεται τὴν οἰκίαν
πτῶσιν παθοῦσαν ἐξ ἀδήλων πνευμάτων·
εἰ καὶ χολὴν καὶ πνεῦμα πάλιν βάλοι,
ἄσβεστον ὥσπερ συμβιβάζων ὁστράκῳ,
χυλοὶ γάρ εἰσι καὶ μέρη τοῦ σώματος
τὸν σφῆνα πῆξας ὥστε λύσαι μηκέτι
ἄφθαρτον ἡμῶν ἐξεγείρει τὴν φύσιν:-

Γεώργιος Πισίδης, Σχόλια εἰς τὴν
«Ἐξαήμερον», PG 92, στῆλες 1542-1543,
στίχοι 1424-1440

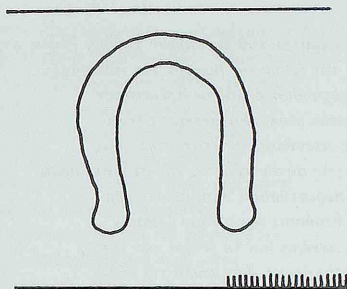
Ἔτεροι στίχοι:-

Καὶ κἄν τις ὠμόσαρκον ἀνθρώπου κρέας
ἰχθὺς σπαράξῃ καὶ τὸν ἰχθὺν ἀγρότης
καὶ τοῦτον ἄρκτον καὶ τὸ θηρίον κύνες,
γύπες δὲ τούτους, τοὺς δὲ γύπας οἱ τάφοι,
καὶ πᾶσαν ἀπλῶς ἀνθυποδράμοι φύσιν,
εἰς ἀλλοφύλους ἀντικλῶμενος ὅψεις,
ὅμως ἔσω πέφυκε τῶν ὀρισμένων,
φ. 202 τῇ χειρὶ τοῦ κτίσαντος ἐσφραγισμένος:-

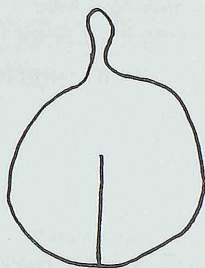
Ὁ.π., στῆλες 1544-1545, στίχοι 1454-1461

Περὶ ναυκράτον τοῦ λεγομένου χοίνου· ἕτεροι στίχοι·-
 Καὶ τίς τὸν ἰχθὺν τὸν βραχὺν τὸν ναυκράτην
 ποιεῖ τρεχουσῶν ὀλκάδων ἀντιστάτην
 καὶ πλωτὸν εὐόλισθον ἀντέρει στόλῳ
 καὶ ταῖς πνεούσαις ἀντιτάττεται βίαις
 πτέρυξ γὰρ αὐτὸν πρὸς τὰ τοῦ στέγνου μέσα
 κυκλοῖ περιπτύσσασα κυμβάλον δίκην
 ἦν ταῖς θεούσαις ἀντερίδων ὀλκάσιν
 ἰστᾶ τὸ πνεῦμα καὶ τὸ ῥεῦμα καὶν τρέχῃ
 καὶ κυρτὸν ἄφρον ἀντεπικλᾶ τῷ σάλῳ
 ἕως μαχαίραις ἢ ξηροῖς τεθηγμένος
 τέμνῃ τὸν ἰχθὺν τεχνικὸς βυθοδρόμος
 ἀλσι τὲ τοῦτον ἐμβάλων ἐξημάσοι
 καὶ γίνεται κλεῖς μητρικῶν σπαραγμάτων
 ὅτε σφαδάζει καὶ προπηδῆσαι θέλοι
 καὶ τοῖς ὀλίσθοις ἐκραγῆναι τὸ βρέφος +

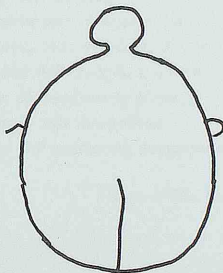
Ὁ.π., στήλες 1511-1512, στίχοι 1009-1023

φφ. 8, 12. Πέταλο, πολὺ ὅμοιο μὲ V. Mošin-S. Traljić ἀρ. 3804 τοῦ ἔτους 1325-7.

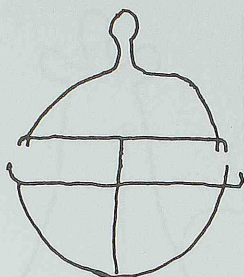

φφ. 17, 16

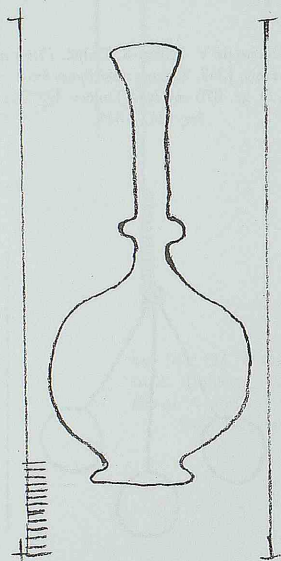
φφ. 22, 27

ἀταύτιστα

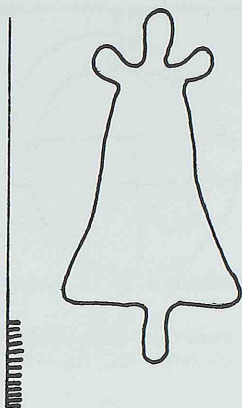

φφ. 40, 39

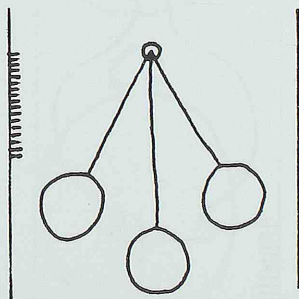
flacon-fiole = φιαλίδιο-φιάλη
πρβλ. Briquet 6257, έτος 1330.

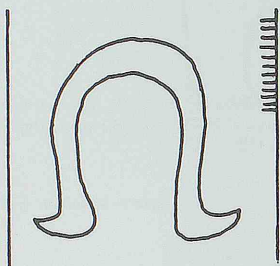
Ίσως φφ. 39, 40. Φιάλη όμοιο με V. Mošin-S. Traljić, άρ. 3937 του έτους 1323.

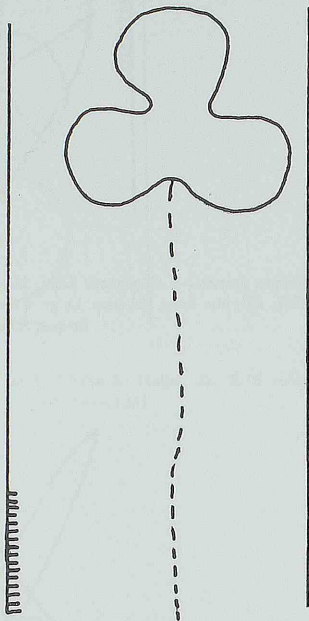
φφ. 49-50. Καμπάνα, πολύ ὅμοιο μὲ V. Mošin-S. Traljić, *Filigranes des XIIIe et XIVe ss.*, Zagreb 1957, ἀρ. 2843 τοῦ ἔτους 1347. Ἐπίσης πολύ ὅμοιο ὅπως στὰ χειρόγραφα ἀρ. D. gr. 178 τοῦ ἔτους 1347-48 καὶ D. gr. 370 τοῦ Ivan Dujčev τῆς Σόφιας. Briquet, 3936-3937, ἔτη 1347-1348.

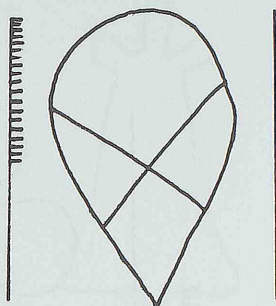
φφ. 66, 69. Τρία κεράσια, πολύ ὅμοιο μὲ V. Mošin-S. Traljić, ἀρ. 4149 τοῦ ἔτους 1323. Briquet 7415, ἔτος 1316.

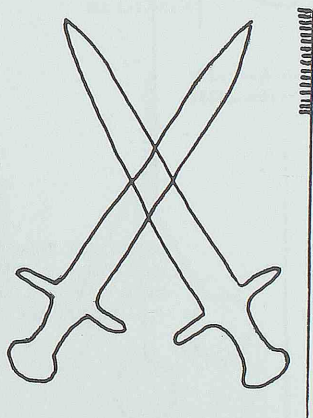
φφ. 157, 161. Πέταλο, πολὺν ὅμοιο μὲ V. Mošin-S. Traljić, ἀρ. 3865 τοῦ ἔτους 1332.

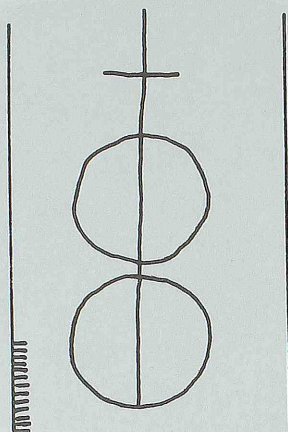
φφ. 107, 114. Φύλλο, πολὺν ὅμοιο μὲ V. Mošin-S. Traljić, ἀρ. 3965 τοῦ ἔτους 1326 καὶ ἴδιο μὲ V. Mošin-S. Traljić, ἀρ. 3896 τοῦ ἔτους 1323. Briquet, 6212, ἔτους 1318.

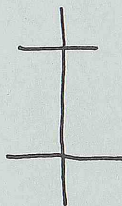
Οικόσημο χωρισμένο σὲ τέσσερα μέρη, ἴδιο μὲ V. Mošin-S. Traljić, ἀρ. 524 τοῦ ἔτους 1324-7, καί, ἴδιο ὅπως στὸ χειρ. D. gr. 179 τοῦ ἔτους 1326 τῆς συλλογῆς τοῦ I. Dujčev. Briquet 890, ἔτους 1325.

φφ. 209, 204. Σπαθί, ὅμοιο μὲ V. Mošin-S. Traljić, ἀρ. 3360 τοῦ ἔτους 1326. Briquet 5146-5153, ἔτη 1324-1381.

Δυὸ κύκλοι με σταυρὸ ἐπάνω, πολὺ ὅμοιο με V. Mošin-S. Traljić, ἀρ. 2018 τοῦ ἔτους 1325(1326). Briquet 3166, ἔτους 1341.

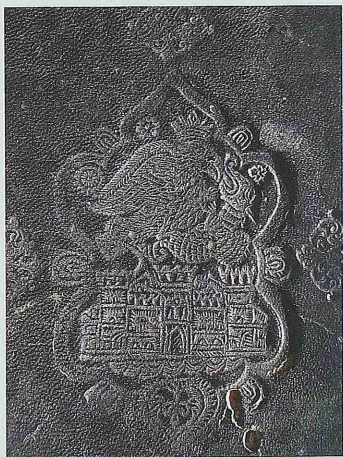
φ. 282

(ἔλλιπες λόγω φθορᾶς)

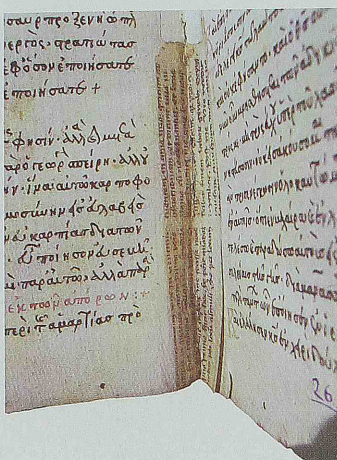
Ἦσως *croix à deux traverses* = σταυρὸς με δύο ὀριζοντίους
Πρβλ. Briquet 5747-5748, ἔτος 1326.

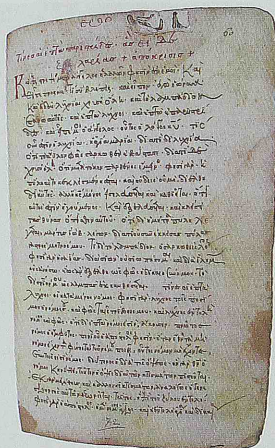
1. Α' Πινακίδα.

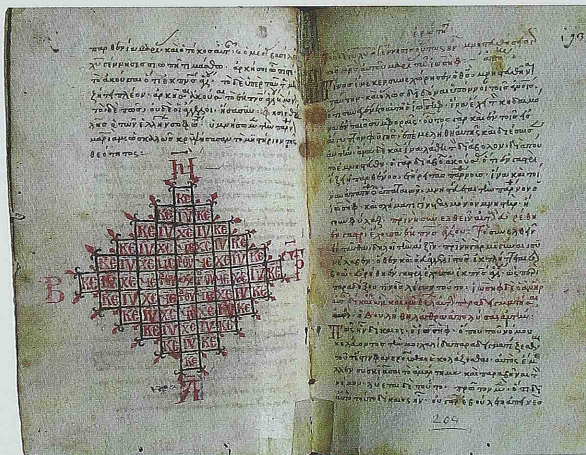
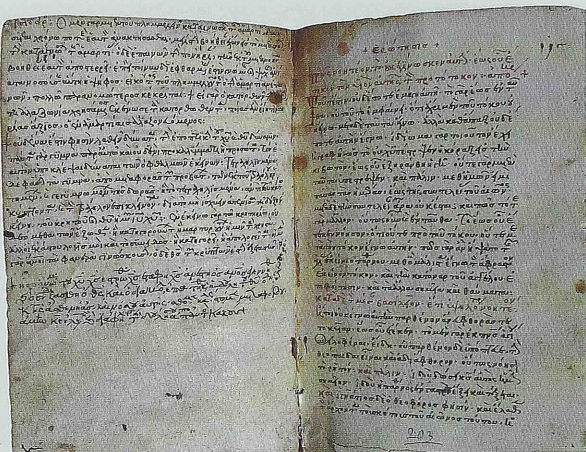
2. Α' Πινακίδα.

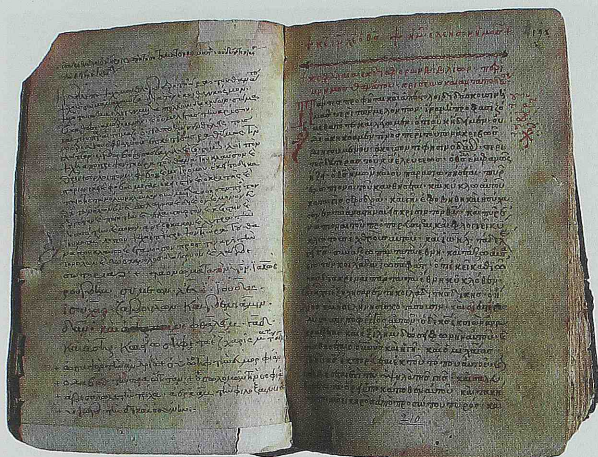

7. φφ. 25-26.

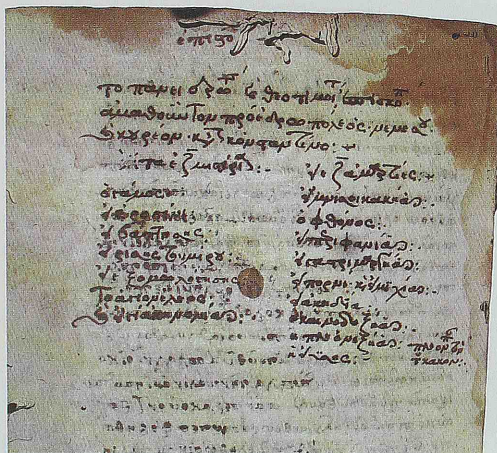

8. φ. 72.

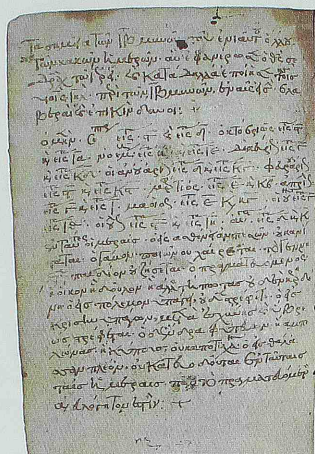

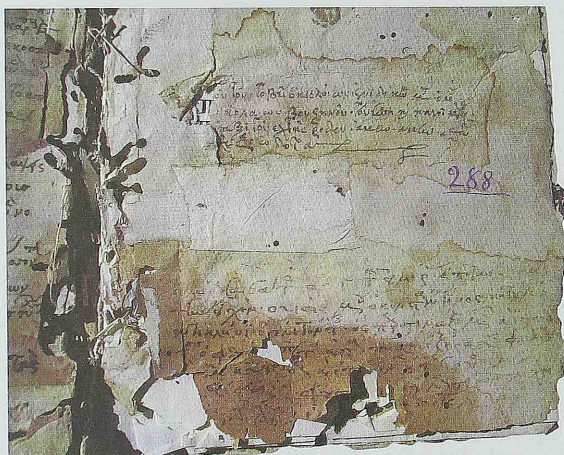
11. φφ 209v-210.

12. φ. 245v.

15. φ. 256v.

16. φ. 288.